

KIMYO FANLARINI O'QITISH METODIKASI VA SAMARALI YO'LLARI

Erkin tadqiqotchi Karimova Feruza Sattarovna, talabalar Xolmatov Abbas Asqar o'g'li,
Maxkamov Iftixor Jahongir
Jizzax politexnika instituti, O'zbekiston
Email: f.karimova.85@gmail.ru

Annotatsiya: Ushbu maqolada kimyo o'qitishning metodlari va uslublari haqida tushunchalar hamda ushbu metodlarning o'quvchilarda kuzatilgan samaradorligi haqida so'z yuritiladi

Kalit so'zlar: Kimyoviy jarayonlar, modulli o'qitish, kimyo o'qitishning metodlari, interfaol usullar

Kimyo fani o'qituvchisi kimyo fanlari bo'yicha yetuk mutaxassis bolishi lozim. Lekin boshqa kimyogar mutaxassislar kabi kimyoviy bilimlar va malaka – ko'nikmalariga ega bo'lishining o'zi yetarlicha bo'la olmaydi. Ular o'quvchilarga bilim berish va tarbiyalash uchun o'qituvchi bolalarni ayniqsa, ularning o'sish davridagi psixologik xususiyatlarini yaxshi bilishi, o'qitish usullarini toliq egallashi lozim. Kimyo fanini o'qitishning tarbiyaviy tamonini muvafaqiyatli amalga oshirishning zaruriy sharoiti g'oyaviylik, predmetlararo bog'lanishni amalga oshirish o'quvchilarning tayyorgarlik va yosh xususiyatlarini hamda bilish imkoniyatlarini e'tiborga olishi lozim.

Kimyo o'quvchilarini kasbiy tayyorlash ko'p bosqichli jarayon bo'lib u talabalarning maxsus kompetentligini o'qish jarayonida doimiy shakllantirib borishni taqozo qiladi. Bundan tashqari, kimyo, bu – o'quv predmeti, uning asosini kimyo fani tashkil qiladi va u moddalarning tuzilishi, tarkibi, xossalari bir turdan ikkinchi turga aylanish jarayonini o'rganadi. Shunday qilib, kimyo fanini o'rganish jarayonida nafaqat kimyoviy bilimlar, balki umumiy o'quv va maxsus ko'nikmalar, shu jumladan, tadqiqotchilik ko'nikmalarini ham shakllantirish imkonini beradi. Ushbu maqsadni amalga oshirishga o'qitish mazmuni xizmat qiladi. O'qitish mazmuni ta'lim mazmuniga nisbatan uning maqsadi sanaladi. Modulli o'qitish – o'quv reja, o'quv dastur, darslik, o'qituvchining axborotlari, o'qitish metodi kabi mazmuniga tayanadi. Kimyo o'qitishning metodlari, shakllari o'qituvchi mehnatini ilmiy asosida tashkil etish, kimyo o'qitish nazariyasining eng muhim bo'limlari sanaladi. O'qitish metodi falsafiy nuqtaiy – nazardan ta'lim mazmunini harakatlantirish shakli bo'lib hisoblanadi. O'qituvchining asosiy vazifasi o'quvchilarga ta'lim beruvchi ularni rivojlantiruvchi metodlarni optimal tanlashdan iborat.

O'qitish metodi – o'qituvchi raxbarligida o'quvchilarni maqsadiga qaratilgan birgalikdagi faoliyati bo'lib hisoblanadi. Kimyo o'qitish metodikasining o'ziga xos alohida xususiyatlari mavjud.

1. Kimyo metodik amaliy va o'qitish mazmuniga asoslangan nazariy fan.

2. O'quvchilarning bilim faoliyati tafakkur qirralarini o'stirishga qaratilgan bo'lib, moddaning aniq xossasi o'zgarishi, tuzilishi, xossalari, holati va tarkibi kabi fikr yuritishga, o'quvchilarni o'ylashiga olib keladi.

Metodning avzalligi shundaki, bunda o'quvchining faolligi sinfdagi barchaga yaqqol ko'rinib turadi. Cho'qqiga bo'lgan intilish esa o'quvchilarning darsdagi faolligini taminlab beradi. Metodlarning barchasi o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini ortishiga sabab bo'ladi bu esa talim sifatini oshishiga xizmat qiladi.

Interfaol usullar, loyihalar va modellashtirish usuli o'quvchilarga kimyo fanini o'qitish texnologiyalari sifatida tavsiflanadi. Ushbu usullar maktab o'quvchilarining kontseptual tafakkur kimyoviy fikrlash va talabalar ongining kimyoviy yo'nalishi o'qituvchilar tomonidan loyiha usuli, interfaol usullar va kimyoviy ob'ektlarni modellashtirish usulidan foydalanish bilan bog'liq.

Kimyogar tafakkuri mahsuldorligining asosiy omili kimyoviy jarayonlar va kimyoviy elementlarning o'zaro ta'sirini tushunish, bilishdir. Ya'ni, materiya harakatining kimyoviy shakli ta'lim jarayonida qanchalik chuqur va nozik aks etsa, o'quvchilar ongining kimyoviy yo'nalishi shunchalik samarali shakllanadi. urini rivojlantirishga yordam beradi va kimyoni o'zlashtirish muvaffaqiyatini oshiradi. Interfaol metodlar ta'lim jarayonida qo'llanilishi mumkin bo'lgan innovatsion usullarning eng yirik guruhlaridan biridir. Bularga guruh muhokamasi, aqliy hujum, trening texnologiyalari (kimyoviy tajriba usuli kontekstida) kiradi. Kognitiv faoliyatni tashkil etishning maxsus shakli sifatida interfaol usullar o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi o'zaro ta'sir qilish usuli bo'lib xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, kimyo fan o'qitishda dars jarayonida turli xil inavatsion va pedagogik texnologiya, metodlaridan foydalanish ta'lim jarayonini oshiradi va turli xil mextodlar, usullardan foydalanib o'quvchilarda kimyoviy bilimlarni bilimlarini va ushbu fanga bo'lgan qiziqishlarini yanada oshirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. I.A.Karimov. O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka taxdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. T.: O'zbekiston, 1997
2. I.A.Karimov. "Barkamol avlod O'zbekiston taraqqiyotining poydevori". T. O'zbekiston, 1997
3. Umumiy O'rta ta'lim davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi. Toshkent, 1999, 3-son
4. I. N. Borisov. Ximiya o'qitish metodikasi. Toshkent, 1958.
5. Z.Azimova. "Kimyo darslarida o'quvchilarga ekologik ta'lim-tarbiya berish" T.: 1995.
6. "Xalq ta'limi jurnali" T.1998-2005 y.